

Vastakkainasetteluja

”Ja Jeesus sanoi heille: ‘Sapatti on ihmistä varten eikä ihminen sapattia varten. Niinpä Ihmisen Poika on myös sapatin herra.’” (Mark. 2:27, 28.)

Avaintekstit:

Mark. 2:1–3:6;
Miika 6:6–8;
1. Sam. 21:1–6;
Mark. 3:20–35;
Luuk. 12:53;
Luuk. 14:26.

Markuksen evankeliumi 2:1–3:6 sisältää viisi kertomusta, joissa verrataan Jeesuksen opetusta uskonnollisten johtajien opetukseen. Kertomukset on laitettu tiettyyn järjestykseen niin, että jokainen perättäinen kertomus liittyy aina edelliseen samankaltaisen aiheen kautta. Viimeinen kertomus muodostaa täyden ympyrän ja liittyy ensimmäisenä esitettyyn kertomukseen.

Kuten jakeista Mark. 2:10, 17, 20, 28 käy ilmi, jokainen näistä kertomuksista kuvaa joltakin näkökannalta sitä, kuka Jeesus on. Sunnuntain, maanantain ja tiistain tutkisteluosuuksissa paneudumme syvemmin näiden kertomusten merkitykseen ja siihen, mitä Kristus niissä sanoo.

Keskiviikon ja torstain tutkistelun aiheena on Mark. 3:20–35.

Saamme myös maistiaisen tämän evankeliumin kirjoittajan käyttämästä kirjoitustekniikasta, jota kutsutaan ”kerrosvoileipäkertomukseksi”. Tällainen kerroksen malli esiintyy vähintään kuusi kertaa Markuksen evankeliumissa. Kussakin tapauksessa keskitytään johonkin tärkeään näkökohtaan Jeesuksen olemuksesta ja hänen roolistaan Messiaana, tai näkökohtaan, joka avaa opetuslapsuuden luonnetta.

Tällä viikolla luemme siis joitakin kertomuksia Jeesuksesta ja katsomme, mitä voimme oppia niistä.

Tämä tutkistelu on sapatiksi 20.7.2024

HALVAAN- TUNEEN PARANTA- MINEN

Lue Mark. 2:1-12. Mitä halvaantunut mies halusi, kun hänet tuotiin Jeesuksen luo, ja mitä hän sai?

Mies oli halvaantunut, ja siksi neljän ystävän piti kantaa hänet Jeesuksen luo. Kun he olivat purkaneet katon ja laskeneet miehen Jeesuksen eteen, Jeesus näki heidän uskonsa (Mark. 2:5). Miten usko voi olla näkyvää? Rakkauden tavoin usko tulee näkyväksi teoissa, kuten ystävien peräänantamattomuus osoittaa.

Miehen tarve oli fyysinen. Kuitenkin Jeesuksen ensimmäiset sanat koskevat syntien anteeksisaamista. Mies itse ei puhu mitään koko tapahtuman aikana. Uskonnolliset johtajat sen sijaan vastustavat (mielessään) sitä, mitä Jeesus sanoo. He pitävät hänen sanojansa jumalanpilkkana. Heistä Jeesus ottaa valtaoikeuksia, jotka kuuluvat yksin Jumalalle.

Jeesus kohtaa vastustajansa heidän omalla maaperällä käyttämällä rabbeille tyypillistä ”vähäisemmästä suurempaan” argumentointia: on helppoa sanoa jollekin, että tämän synnit on annettu anteeksi, mutta on aivan toinen asia saada halvaantunut kävelemään. Jos Jeesus voi saada miehen Jumalan voimasta kävelemään, silloin hänen väitteensä syntien anteeksiannosta saa vahvistuksensa.

Lue Miika 6:6-8. Miten teksti selittää, mitä Jeesuksen ja uskonnollisten johtajien välillä tapahtui?

Johtajat kadottivat näkyvistään sen, millä oli todella merkitystä: oikeudella, armolla ja Jumalan edessä nöyrästi vaeltamisella. Johtajien pakkomielle puolustaa omaa ymmärrystään Jumalasta esti heitä näkemästä, mitä Jumala teki aivan heidän silmiensä edessä. Mikään ei osoita, että he olisivat muuttaneet käsitystään Jeesuksesta, vaikka Jeesus antoi heille kylliksi todisteita siitä, että oli Jumalan lähettämä: hän antoi heidän tietää, että kykeni lukemaan heidän ajatuksiaan, hän paransi halvaantuneen tavalla, jota he eivät voineet kieltää.

Kuinka vältämme lankeamasta samaan ansaan? Heille uskannon muodoista oli tullut niin suuri pakkomielle, että he kadottivat näkyvistään sen, mikä oikeassa uskonnossa oli oikeasti merkityksellistä. (Ks. Jaak. 1:27.)

LEEVIN KUTSUMINEN JA KYSYMYS PAASTOSTA

Lue Mark. 2:13-22. Kuka Leevi oli, ja miksi joku olisi voinut vastustaa sitä, että hänestä tulee Jeesuksen opetuslapsi?

Veronkerääjät Jeesuksen aikana olivat paikallisen tai roomalaishallinnon alaisia virkamiehiä. He olivat epäsuosittuja Juudean juutalaisväestön keskuudessa, koska he vaativat usein enemmän veroja kuin oli tarpeen ja pääsivät näin rikastumaan maanmiestensä kustannuksella. Juutalaisten uskonnollista lakia käsittelevän selitysteos *Mišnan* Toharot-traktaatisa sanotaan: "Jos veronkerääjät tulevat taloon, se [itse talo ja kaikki, mitä siinä on] tulee epäpuhtaaksi - -."

Ei ihme, että lainopettajat kysyvät paheksuvasti: "Kuinka hän syö yhdessä publikaanien ja muiden syntisten kanssa?"

Kuinka Jeesus vastaa kysymykseen? Hän ei torju sitä, vaan kääntää sen päällelleen sanoen, että sairaat tarvitsevat parantajaa, eivät terveet. Näin hän väittää olevansa hengellinen lääkäri, joka voi parantaa synninsairaan. Eikö lääkärin pitä mennä sairaiden luo?

Mark. 2:18-22 alkaa uusi teema. Katkelmasta löytyy keskimäinen viidestä kertomuksesta, joissa kerrotaan vastakkainasetteluista. Juuri ennen on kerrottu Leevin järjestämistä juhlista, ja nyt keskiöön nousee kysymys paastoamisesta. Jeesukselta kysytään, miksi hänen opetuslapsensa eivät paastoa, kun Johanneksen ja fariseusten opetuslapset paastoavat. Jeesus vastaa kuvauksella, jossa hän vertaa läsnäoloon hääjuhlaan. Häät, joissa vieraat paastoaisivat, olisivat oudot. Jeesus kuitenkin ennustaa, että tulee päivä, jolloin sulhanen otetaan pois (viittaus ristiin). Silloin on runsaasti aikaa paastota.

Jeesus jatkaa kahdella kuvauksella, jotka korostavat, miten vastakkaisia hänen opetuksensa ovat uskonnollisten johtajien opetuksiin nähden. Hän puhuu vanhaan vaatteeseen kutistamattomasta kankaasta ommellusta paikasta ja vanhoihin leileihin lasketusta uudesta viinistä. Mielenkiintoinen tapa verrata toisiinsa Kristuksen ja uskonnollisten johtajien opetusta! Vertaukset osoittavat, miten korruptoituneita uskonnollisten johtajien tavoista oli tullut. Jopa oikea uskonto voi muuttua pimeydeksi, jos ihmiset eivät pidä varaansa.

Keihin nykypäivänä suhtaudutaan samoin kuin veronkerääjiin Jeesuksen aikana?

SAPATIN HERRA

Mark. 2:23, 24 fariseukset syyttävät opetuslapsia sapatin rikkomisesta. Juutalaisen perinteen mukaan 39 työn muotoa oli kielletty sapattina, ja nyt opetuslapset olivat fariseusten mielestä syyllistyneet sapatin rikkomiseen.

Lue Mark. 2:23-28. Miten Jeesus suhtautuu fariseusten syytökseen?

Jeesus vastaa mainitsemalla Daavidin, joka söi pyhää uhrileipää (1. Sam. 21:1-6). Uhrileipä poistettiin Herran edestä aina sapattisin; joten Daavidin retki on hyvin voinut olla sapattina hädässä tehty pakomatka. Jeesus esittää, että jos Daavid ja hänen miehensä olivat oikeutettuja syömään uhrileipää, silloin Jeesuksen opetuslapset ovat oikeutettuja poimimaan ja syömään viljaa.

Jeesus jatkaa vielä sanomalla, että sapatti on tehty ihmisiä varten, eikä toisinpäin. Hän on oikeutettu sanomaan näin sen perusteella, että hän on sapatin Herra.

Lue Mark. 3:1-6. Kuinka kertomus havainnollistaa Jeesuksen ajatusta siitä, että sapatti on tehty ihmistä varten?

Jälleen kerran Jeesus kohtaa vastustusta sapatin takia uskonnollisten johtajien taholta. (Huomaa kuitenkin, että kiista ei koskaan johdu itse sapatista.) Uskonnolliset johtajat syyttävät Jeesusta siitä, että tämä parantaa sapattina. Jeesus ei vältele heidän kohtaamistaan. Hän asettaa hyvän tekemisen ja vahingon aiheuttamisen vastakkain: elämän pelastamisen ja tappamisen. Vastaus hänen kysymyksiinsä on ilmeinen: hyvän tekeminen ja elämän pelastaminen ovat paljon sopivampaa toimintaa sapatille.

Jeesus parantaa miehen, mikä vihastuttaa hänen vastustajiaan, jotka alkavat heti suunnitella Jeesuksen ottamista hengiltä. Ironista kertomuksessa on se, että nämä, jotka halusivat saada Jeesuksen kiinni sapatin rikkomisesta, rikkoivat itse sapatia juonimalla sapattina hänen tappamistaan.

Mitä sapatin pitämisen periaatteita löydät näistä kertomuksista? Mitä haasteita me kohtaamme nykypäivänä sapatin pitämisen suhteen?

KERROS- VOILEIPÄ- KERTOMUS, OSA 1

Lue Mark. 3:20-35. Mitä yhteistä näet katkelmaan sijoitettujen kertomusten välillä?

Katkelma on Markuksen evankeliumin ensimmäinen ”kerrosvoileipäkertomus”. Siinä aloitetaan yhdellä kertomuksella, joka keskeytyy, kun väliin kerrotaan toinen kertomus, jonka jälkeen ensimmäisenä aloitettu kertomus kerrotaan loppuun.

Ulompi kertomus kertoo Jeesuksen sukulaisista, jotka tulevat ottamaan häntä huostaan, koska ajattelevat hänen olevan järjiltään (Mark. 3:21). Sisempi kertomus on lainopettajista, jotka syyttävät Jeesusta liittoutumisesta Paholaisen kanssa. (Tämän päivän tutkisteluosuudessa keskitymme sisempään kertomukseen: Mark. 3:22-30.)

Lainopettajat esittävät, että Jeesuksen parantava voima on peräisin Paholaiselta (Mark. 3:22). Jeesus vastaa kysymällä: ”Miten Saatana voi ajaa ulos Saatanan?” Ei käy järkeen, että Paholainen toimisi itseään vastaan. Jeesus osoittaa, kuinka älytöntä olisi valtakunnan tai perheen tai Paholaisen joukkojen menestyksen kannalta, että ne jakautuisivat ja taistelisivat itseään vastaan. Sitten Herra kääntää asiat päälleen ja puhuu siitä, miten väkevä mies pitää ensin sitoa, että hänen talonsa voidaan ryöstää. Tällä Jeesus tarkoittaa, että hän itse on varas, joka astuu Paholaisen taloon ja sitoo pimeyden ruhtinaan voidakseen vapauttaa tämän vangit.

Lue Mark. 3:28-30. Mikä on anteeksiantamaton synti? Mitä sillä tarkoitetaan?

Anteeksiantamaton synti on synti Pyhää Henkeä vastaan: että kutsuu Pyhän Hengen työtä Paholaisen työksi. Jakeessa 30 kerrotaan, miksi Jeesus sanoi sen, mitä sanoi Jakeissa 28 ja 29. Hän puhui anteeksiantamattomasta synnistä siksi, että lainopettajat syyttivät häntä siitä, että hänessä oli saatainen henki, vaikka todellisuudessa hänellä oli Pyhä Henki. Jos kutsut Pyhän Hengen työtä Paholaisen työksi, et kuuntele Pyhää Henkeä, koska kukaan järjissään oleva ei halua seurata Paholaisen opastusta.

Miksi pelko siitä, että olet tehnyt anteeksiantamattoman synnin, on merkki siitä, ettet ole syyllistynyt kyseiseen syntiin?

KERROS- VOILEIPÄ- KERTOMUS, OSA 2

Lue Mark. 3:20, 21. Mikä sai Jeesuksen perheen ajattelemaan, että Jeesus oli menettänyt järkensä?

Syytös henkisestä tasapainottomuudesta on varsin vakava syytös. Yleensä sellaisen epäilemiseen on aihetta, jos jonkun ajatellaan olevan vaaraksi itselleen. Jeesuksen perhe ajatteli Jeesuksen menettäneen järkensä, koska hän oli niin kiireinen, ettei pysähtynyt edes syömään. He lähtivät ottamaan häntä huostaan, ja siihen kerrosvoileipäkertomuksen ulompi kertomus katkeaa. Väliin tulee kertomus, jossa lainopettajat syyttävät Jeesusta liittoutumisesta Paholaisen kanssa.

Ulomman ja sisemmän kertomuksen välillä on erikoinen yhtäläisyys. Jeesuksen omalla perheellä näyttää olevan samanlainen kuva hänestä kuin lainopettajilla. Perhe sanoo, että hän on hullu. Lainopettajat sanovat, että hän on Paholaisen liittolainen.

Lue Mark. 3:31-35. Mitä Jeesuksen perhe haluaa? Kuinka Jeesus reagoi siihen?

Kuvaus vaikuttaa oudolta. Jos perheesi tulisi katsomaan sinua, eikö sinun pitäisi tavata heitä? Ongelma oli, että Jeesuksen perhe ei tuohon aikaan ollut sopusoinnussa Jumalan tahdon kanssa. Jeesus tiesi tämän, ja tässä tekstissä hän antaa perheelle uuden määritelmän. Ne, jotka tekevät Jumalan tahdon, ovat hänen veljensä, sisarensa ja äitinsä. Hän on Jumalan Poika, ja niistä, jotka mukautuvat Jumalan tahtoon, tulee hänen perhettään.

Tämän kerrosvoileipäkertomuksen kaksi kertomusta sisältävät syvää ironiaa. Sisemmässä kertomuksessa Jeesus sanoo, että itseään vastaan jakautunut talo ei voi pysyä pystyssä. Äkkiseltään näyttää, että ulommassa kertomuksessa Jeesuksen oma talo, hänen oma perheensä, on jakautunut itseään vastaan. Jeesus ratkaisee pulman määrittelemällä perheen uudelleen. Hänen todellinen perheensä ovat ne, jotka tekevät Jumalan tahdon yhdessä hänen kanssaan (ks. Luuk. 12:53; Luuk. 14:26).

Monesti historian aikana kristityt ovat vieraantuneet perheistään. Se on vaikea kokemus. Markuksen mukaan Jeesus kävi läpi saman. Hän ymmärtää, millaista se on. Hän voi lohduttaa niitä, jotka kokevat tuskallista eristyneisyyttä.

KERTAUS

Lisäaineistoa: Lue Ellen G. White, *Alfa ja omega*, osa 4, s. 228-244 tai *Aikakausien Toivo*, s. 219-266 tai *Rakkaudella Isältä*, s. 197-211.

”Kun Jeesukselta kysyttiin: ’Onko luvallista sapattina parantaa?’ hän vastasi: ’Kuka teistä on se mies, joka ei, jos hänen ainoa lampaansa putoaa sapattina kuoppaan, tartu siihen ja nosta sitä ylös? Kuinka paljon suurempiarvoinen onkaan ihminen kuin lammas! Sentähden on lupa tehdä sapatina hyvää’ (Matt. 12:10-12).

Urkkijat eivät uskaltaneet vastata Kristukselle kansan kuullen, koska pelkäsivät joutuvansa vaikeuksiin. He tiesivät hänen puhuneen totta. He olisivat mieluummin jättäneet miehen kärsimään kuin rikkoneet perimätapojaan, samalla kun he kuitenkin olisivat pelastaneet eläimen, koska sen heitteille jättäminen tuottaisi omistajalle vahinkoa. Näin osoitettiin suurempaa huolenpitoa mykkää eläintä kuin ihmistä kohtaan, joka on luotu Jumalan kuvaksi. Tämä kuvaa kaikkien väärin uskontojen menettelytapoja. Niiden alkuna on ihmisen halu korottaa itsensä yli Jumalan, mutta niiden loppuna on ihmisen alentaminen eläintä alemmaksi. Jokainen uskonto, joka sotii Jumalan valtiutta vastaan, riistää ihmiseltä sen kirkkauden, joka hänellä oli luomisessa ja joka palautetaan hänelle Kristuksessa. Jokainen väärä uskonto opettaa kannattajiaan olemaan välittämättä ihmisen tarpeista, kärsimyksistä ja oikeuksista. Evankeliumi antaa suuren arvon ihmiskunnalle, joka on ostettu Kristuksen verellä, ja se opettaa hellästi huolehtimaan ihmisen tarpeista ja puutteista. Herra sanoo: ’Minä teen kuolevaiset harvinaisemmiksi kuin puhdas kulta, ihmiset harvinaisemmiksi kuin Oofirin kulta’ (Jes. 13:12).” (4AO 242, 243.)

Keskustelunaiheita:

1. Millaiset toimintasuunnitelmat ja käytänteet auttavat sinua ja paikallisseurakuntaasi pysymään herkkänä hiljaa kärsivien ihmisten tarpeille, sellaisten kuten halvaantunut mies Markuksen evankeliumin 2. luvussa?

2. Uskonnolliset johtajat, jotka hylkäsivät Jeesuksen, olivat niin vihan, perinteiden, oppien ja ylipäätään uskonnon sokaisemia, että edes Jeesuksen ihmeet, joiden olisi pitänyt avata heidän mielensä ottamaan hänet vastaan, eivät tehneet mitään vaikutusta. Kuinka me kansana pystymme pitämään varamme, ettei meille tapahdu jotakin vastaavaa?